

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΒΟΥΛΗΣ

Αριθμ. Πρωτ.: 265
Ημερομ. 23/01/2023

Προς
Τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων
Κύριο Κωνσταντίνο Τασούλα

Αθήνα, 23 Ιανουαρίου 2023

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε,

Θέτω υπ' όψιν σας, εσωκλείστως, δια του Ειδικού Γραμματέα της Βουλής, κυρίου Βασιλείου Μπαγιώκου, αντίγραφο του πρακτικού της γνώμης της Ολομέλειας του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής επί του ερωτήματος που θέσατε σε αυτό δι' εγγράφου σας με ημερομηνία 19.01.2023.

Με εξαιρετική τιμή,

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών
Κώστας Μαυριάς

**ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΤΟΥ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ ΤΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ
ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ
ΒΟΥΛΗΣ ΤΗΣ 22ΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ 23ΗΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2023**

Χθες, 22 Ιανουαρίου 2023, ημέρα Κυριακή και ώρα 18:30, συνεδρίασε, διαδικτυακά, η Ολομέλεια του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής, ορίσθηκε δε ως ημέρα συμπληρωματικής συζήτησης επί του ερωτήματος η επομένη, 23η Ιανουαρίου και ώρα 13:30. Η συνεδρίαση έλαβε χώρα μετά από πρόσκληση του Προέδρου της Βουλής, κυρίου Κωνσταντίνου Τασούλα, με ημερομηνία 19 Ιανουαρίου 2023, ημέρα Πέμπτη, και θέμα της ημερήσιας διάταξης το εξής ερώτημά του προς το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής, διά του Προέδρου του:

«Κύριε Πρόεδρε, Σας στέλνω την από 17.01.2023 επιστολή του Προέδρου της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ) που κοινοποιείται και στον Πρόεδρο της Βουλής, με την οποία αιτείται σύγκληση της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας. Εν όψει του περιεχομένου της, παρακαλώ για τη γνώμη του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής για το κατά πόσον βάσει του Συντάγματος, νόμων ή του Κανονισμού της Βουλής, μπορεί με τον τρόπο αυτό να συγκαλείται η συγκεκριμένη ή και άλλες επιτροπές της Βουλής. Με εκτίμηση, Κωνσταντίνος Αν. Τασούλας».

Η επιστολή του Προέδρου της ΑΔΑΕ, κυρίου Χρήστου Ν. Ράμμου, με ημερομηνία 17.01.2023, προς τον πρόεδρο της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, κύριο Αθανάσιο Μπούρα, και κοινοποίησή της προς τον Πρόεδρο της Βουλής, κύριο Κωνσταντίνο Τασούλα, έχει ως εξής:

«Αξιότιμε Κε Πρόεδρε Θα ήθελα να σας υποβάλω αίτημα να συγκαλέσετε σε απόρρητη συνεδρίαση το ταχύτερο δυνατό την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής των Ελλήνων, στην οποία λογοδοτεί η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών, της οποίας είμαι Πρόεδρος, προκειμένου να την ενημερώσω επί θεμάτων δημοσίου ενδιαφέροντος της αρμοδιότητάς της. Με ιδιαίτερη εκτίμηση Χρήστος Ν. Ράμμος Πρόεδρος της ΑΔΑΕ».

Εν συνεχεία, ο Πρόεδρος της Βουλής έθεσε υπ' όψιν του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής, με εντολή του προς τον Ειδικό Γραμματέα της Βουλής, κύριο Βασίλειο Μπαγιώκο, δύο ακόμη έγγραφα, προκειμένου να συνεκτιμηθούν εν σχέσει με το από 19ης τρέχοντος ερώτημά του προς το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής: αφενός, επιστολή του Προέδρου της ΑΔΑΕ, κυρίου Χρήστου Ν. Ράμμου, με ημερομηνία 20.01.2023, προς τον πρόεδρο της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, κύριο Αθανάσιο

Μπούρα, και κοινοποίησή της προς τον Πρόεδρο της Βουλής, κύριο Κωνσταντίνο Τασούλα, και, αφετέρου, επιστολή του Προέδρου της ΑΔΑΕ, κυρίου Χρήστου Ν. Ράμμου προς τον Πρόεδρο της Βουλής, κύριο Κωνσταντίνο Τασούλα, με ημερομηνία 30.08.2022.

Η επιστολή του Ειδικού Γραμματέα της Βουλής, κυρίου Βασιλείου Μπαγιώκου, προς τον Πρόεδρο του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής έχει ως εξής: «Καθηγητή Κύριο Κώστα Μαυριά Πρόεδρο του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής των Ελλήνων Κύριε Πρόεδρε, Παρακαλώ όπως θέσετε υπόψιν του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής και τα ακόλουθα συνημμένα έγγραφα, προκειμένου να συνεκτιμηθούν εν σχέσει προς το ερώτημα που υπέβαλλε ο Πρόεδρος της Βουλής δι' υμών με την από 19 Ιανουαρίου 2023 και με αριθμό πρωτοκόλλου 202 επιστολή του. Με εντολή Προέδρου της Βουλής Ο Ειδικός Γραμματέας Βασίλης Μπαγιώκος Συνημμένα: 1) Η με Α.Π 222/20.01.2023 επιστολή του Προέδρου της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών Χρήστου Ράμμου 2) Η με Α.Π 5017/30.08.2022 επιστολή του Προέδρου της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών Χρήστου Ράμμου».

Τα δύο αυτά έγγραφα έχουν ως εξής:

α. Επιστολή της 20ής τρέχοντος προς τον πρόεδρο της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, κύριο Αθανάσιο Μπούρα, και κοινοποίησή της προς τον Πρόεδρο της Βουλής, κύριο Κωνσταντίνο Τασούλα:

«Αξιότιμε Κε Πρόεδρε

Σε σχέση με το από 17.1.2023 αίτημα μου να συγκληθεί η Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας και σε συνέχεια των διαμειφθέντων με αφορμή το αίτημα αυτό κατά τη συνεδρίαση της Επιτροπής, που έλαβε χώρα στις 19.1.2023, επιτρέψατε μου να προβώ στις ακόλουθες διευκρινίσεις προς αποκατάσταση της αληθείας και προς διάλυση των τυχόν δημιουργηθεισών παρεξηγήσεων:

1. Το αίτημα για σύγκληση της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας το υπέβαλα υπό την ιδιότητα μου ως Προέδρου της Αρχής και με βάση το άρθρο 8 παρ. 6 του προσφάτως ψηφισθέντος και τεθέντος σε ισχύ νόμου 5002/2022. Ως γνωστόν στην εν λόγω διάταξη, με την οποία καθιερώνεται ατομική αρμοδιότητα του Προέδρου της ΑΔΑΕ, ορίζεται ότι "6. Ο Πρόεδρος της Α.Δ.Α.Ε. ενημερώνει για θέματα άρσεων απορρήτου επικοινωνιών τον Πρόεδρο της Βουλής, τους αρχηγούς των κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή και τον Υπουργό Δικαιοσύνης". Ούτε ο Κανονισμός της Βουλής στο άρθρο 43^Α, ούτε ο οργανικός νόμος περί της ΑΔΑΕ (ο νόμος 3115/2003) ορίζουν κάτι το διαφορετικό επί

του θέματος αυτού. Εξ άλλου, ο Πρόεδρος της ΑΔΑΕ, έχων πλήρη προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία εκ του νόμου 3051/2002 οφείλει προς επιτέλεση του συνταγματικού του καθήκοντος το οποίο του ανέθεσε η Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής να ενημερώνει το Κοινοβούλιο, στο οποίο λογοδοτεί τόσο ο ίδιος όσο και η Αρχή, για οποιοδήποτε ζήτημα ανάγεται στις αρμοδιότητες της Αρχής. Μη πράττων αυτό διαπράττει παράβαση καθήκοντος.

2. Το επίμαχο αίτημα τέθηκε, αυτονοήτως, υπό την τελική δική σας κρίση. Ουδέποτε ισχυρίστηκα ή άφησα να εννοηθεί ότι θεωρώ ότι το αίτημα μου αυτό δεσμεύει τα όργανα του ελληνικού Κοινοβουλίου. Το γεγονός ότι δεν εξειδίκευσα τα θέματα για τα οποία επιθυμώ να ενημερώσω την Επιτροπή σας, οφείλεται στην μέριμνα μου να μην δημοσιοποιηθούν πληροφορίες που κατά την γνώμη πρέπει να δοθούν μόνον ενώπιον της Επιτροπής, συνεδριάζουσας κεκλεισμένων των θυρών. Για να διευκολύνω τις όποιες αποφάσεις σας, σας ενημερώνω ότι ζήτησα την σύγκληση της Επιτροπής, για να την ενημερώσω επί των αποτελεσμάτων ελέγχων σχετικών με ζητήματα άρσεως του απορρήτου, που έχει διεξαγάγει πρόσφατα η ΑΔΑΕ και οι εκθέσεις επί των οποίων έχουν ήδη εγκριθεί με την απόφαση 17/197/16.1.2023 της Ολομέλειας (ληφθείσης κατά τη συνεδρίαση του σώματος την 13.1.2023).

Σας παρακαλώ Κε Πρόεδρε να δώσετε εντολή να κοινοποιηθεί η παρούσα επιστολή μου σε όλα τα μέλη της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας.

Μετ' εξόχου τιμής και με τις ευχαριστίες μου για την προσοχή σας Χρήστος Ράμμος Πρόεδρος της ΑΔΑΕ».

β. Επιστολή της 30ής Αυγούστου 2022 προς τον Πρόεδρο της Βουλής:

«Θέμα: Ενημέρωση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 παρ. 4 του ν. 2225/1994. Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 παρ. 4 του 2225/1994 και ειδικότερα με την διάταξη που ορίζει ότι "Ο Πρόεδρος της ΑΔΑΕ ενημερώνει σε κάθε περίπτωση τον Πρόεδρο της Βουλής και τους αρχηγούς των κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή" σας αποστέλλουμε συνημμένα πίνακα στον οποίο εμφανίζονται συγκεντρωτικά ο αριθμός των βουλευμάτων και των διατάξεων με τα οποία ήρθη το απόρρητο επικοινωνίας κατά το τρέχον έτος 2022 από την 1.1.2022 έως και την 26.8.2022. Κύριε Πρόεδρε είμαι στην διάθεση σας, τόσο την δική σας, όσο και όλων των προέδρων και αρχηγών κομμάτων τα οποία έχει επιλέξει ο Ελληνικός λαός να τον εκπροσωπούν στην Εθνική Αντιπροσωπεία για να σας παράσχω την οποιαδήποτε συμπληρωματική ενημέρωση και διευκρίνιση θα θέλατε. Με ιδιαίτερη εκτίμηση Χρήστος Ράμμος Πρόεδρος της ΑΔΑΕ».

Στη συνεδρίαση του Επιστημονικού Συμβουλίου της 22ας Ιανουαρίου έλαβαν μέρος ο Πρόεδρός του, Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Κώστας Μαυριάς, και οκτώ από τα λοιπά εννέα μέλη της Ολομελείας του Επιστημονικού Συμβουλίου, οι εξής: ο Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Νικόλαος Σκανδάμης, ο Ομότιμος Καθηγητής του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου κ. Ιωάννης Βασιλείου, ο τ. Καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Ιωάννης Πανάρετος, ο Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Παναγιώτης Παττανικολάου, ο Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Χρίστος Μυλωνόπουλος, ο Καθηγητής της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Χαράλαμπος Χρυσανθάκης, ο Καθηγητής της Σχολής Οικονομικών και Διοικητικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Κωνσταντίνος Καραμάνης και ο Πρέσβης επί τιμή κ. Χαράλαμπος Καραμπαρμπούνης. Ο Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Πασχάλης Κιτρομηλίδης, μέλος της Ακαδημίας Αθηνών, συμμετέσχε στη συμπληρωματική συνεδρίαση της 23ης Ιανουαρίου, από την οποία απουσίασε ο τ. Καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Ιωάννης Πανάρετος. Με την τήρηση των πρακτικών επιφορτίσθηκε η Γραμματέας και προϊσταμένη της Γραμματείας του Επιστημονικού Συμβουλίου, κυρία Σταματίνα Παπαδοπούλου-Γαρνέλη.

Μετά τη διαπίστωση της απαρτίας, ακολούθησε συζήτηση μεταξύ των μελών της Ολομελείας του Επιστημονικού Συμβουλίου, τα οποία διατύπωσαν ομοφώνως τη γνώμη τους, που έχει ως εξής:

Συμφώνως προς το άρθρο 69 του Συντάγματος:

«[κ]ανένας δεν εμφανίζεται στη Βουλή αυτόκλητος για να αναφέρει οτιδήποτε προφορικά ή εγγράφως. Οι αναφορές παρουσιάζονται από βουλευτή ή παραδίδονται στον Πρόεδρο. Η Βουλή έχει δικαίωμα να αποστέλλει τις αναφορές που της απευθύνονται στους Υπουργούς και τους Υφυπουργούς, οι οποίοι υποχρεούνται να δίνουν διευκρινίσεις όποτε τους ζητηθούν».

Συμφώνως, εξ άλλου, προς το άρθρο 11 παράγραφος 7 του Κανονισμού της Βουλής:

«[ο] Πρόεδρος της Βουλής εκπροσωπεί τη Βουλή δικαστικώς και εξωδίκως».

Ειδικώς όσον αφορά την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας, το άρθρο 43Α παράγραφος 2) στοιχείο α) ι. του Κανονισμού της Βουλής ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι:

«Αντικείμενο της επιτροπής θεσμών και διαφάνειας είναι ο κοινοβουλευτικός έλεγχος επί των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών, σύμφωνα με το άρθρο 138Α, καθώς και η έρευνα και αξιολόγηση κάθε στοιχείου χρήσιμου για τη μελέτη και επεξεργασία προτάσεων, που συμβάλλουν στη διαφάνεια της πολιτικής και γενικότερα της δημόσιας ζωής της χώρας και η παρακολούθηση της εφαρμογής τους. (...) Η επιτροπή μπορεί να καλεί σε ακρόαση λειτουργούς του κράτους, καθώς και οποιοδήποτε δημόσιο πρόσωπο για θέματα που αφορούν στη λειτουργία των θεσμών και της διαφάνειας, η προσέλευση των οποίων είναι υποχρεωτική. (...) Η επιτροπή έχει την εξουσία συλλογής πληροφοριών και εγγράφων και την εξουσία κλήσης και εξέτασης προσώπων με ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 146 και 147. Η επιτροπή στο τέλος κάθε συνόδου υποβάλλει έκθεση στην Ολομέλεια της Βουλής, η οποία καταχωρίζεται στα πρακτικά και για την οποία γίνεται συζήτηση στην Ολομέλεια σε ειδική συνεδρίαση, χωρίς διεξαγωγή ψηφοφορίας, με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 137 (...)».

Περαιτέρω, όσον αφορά τον έλεγχο επί των ανεξάρτητων αρχών, το άρθρο 138Α Κανονισμού της Βουλής ορίζει ότι:

«**1.** Κάθε ανεξάρτητη αρχή, συνταγματικά κατοχυρωμένη ή συσταθείσα με νόμο, υποβάλλει στον Πρόεδρο της Βουλής, μέχρι την 31η Μαρτίου κάθε έτους, έκθεση πεπραγμένων για το έργο της κατά το προηγούμενο έτος. Ο Πρόεδρος της Βουλής διαβιβάζει την έκθεση στη μόνιμη επιτροπή θεσμών και διαφάνειας ή στην αρμόδια διαρκή επιτροπή ή και σε επιτροπή συνιστώμενη, κατά περίπτωση, από τη Διάσκεψη των Προέδρων. **2.** Κάθε ανεξάρτητη αρχή μπορεί να υποβάλλει ειδικές εκθέσεις για θέματα της αρμοδιότητάς της, οι οποίες διαβιβάζονται στις οικείες επιτροπές κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1. **3.** Για την ενημέρωση της Βουλής η αρμόδια, κατά την παράγραφο 1, επιτροπή μπορεί να παραγγέλλει στις ανεξάρτητες αρχές τη σύνταξη ειδικών εκθέσεων σε υποθέσεις γενικότερου ενδιαφέροντος. Την παραγγελία αυτή διαβιβάζει στις ανεξάρτητες αρχές ο Πρόεδρος της Βουλής. **4.** Η μόνιμη επιτροπή θεσμών και διαφάνειας, η αρμόδια διαρκής επιτροπή και η τυχόν συνιστώμενη κατά την παράγραφο 1 επιτροπή υποβάλλουν στον Πρόεδρο της Βουλής τα πορίσματα των συζητήσεών τους για το έργο κάθε ανεξάρτητης αρχής, ο οποίος τα αποστέλλει στον αρμόδιο Υπουργό και την ελεγχόμενη αρχή. Στο πόρισμα περιλαμβάνεται και η γνώμη της μειοψηφίας. Η παράγραφος 6 του άρθρου 43Α εφαρμόζεται αναλόγως. **5.** Για την ακρόαση των Προέδρων ή μελών ανεξάρτητων αρχών εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 38 και των εδαφίων α' και β' της παραγράφου 6 του άρθρου 41Α. **6.** Η μόνιμη επιτροπή

θεσμών και διαφάνειας ή η αρμόδια διαρκής επιτροπή ή η κατά περίπτωση συνιστώμενη αρμόδια επιτροπή επεξεργάζεται τις διαπιστώσεις και προτάσεις των υποβαλλόμενων ετήσιων ή ειδικών εκθέσεων και μπορεί να εφαρμόζει τη διαδικασία ακροάσεων των παραγράφων 1 έως 6 του άρθρου 41Α, πλην του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 6. Μετά την ολοκλήρωση των ακροάσεων, η επιτροπή μπορεί να συντάσσει έκθεση, εφαρμόζοντας αναλόγως τις διατάξεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 41Α. 7. α) Κάθε ανεξάρτητη κατά το Σύνταγμα αρχή μπορεί να αναφέρεται προς τη Βουλή για την προώθηση και επίλυση θεμάτων που ανάγονται στην εκπλήρωση της αποστολής της. Ο Πρόεδρος της Βουλής διαβιβάζει τις σχετικές αναφορές στη μόνιμη επιτροπή θεσμών και διαφάνειας, η οποία μπορεί να διατυπώνει εγγράφως προς τον Πρόεδρο της Βουλής τις απόψεις της επί των ανωτέρω αναφορών. β) Οι ανεξάρτητες κατά το Σύνταγμα αρχές καταθέτουν στον Πρόεδρο της Βουλής αντίγραφο του σχεδίου Προϋπολογισμού τους, που υποβάλλουν στον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών».

Από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει ότι τα εξωκοινοβουλευτικά πρόσωπα, πλην των Υπουργών και των Υφυπουργών που δεν διαθέτουν τη βουλευτική ιδιότητα (άρθρο 66 παράγραφος 2 του Συντάγματος, «[ο]ι Υπουργοί και Υφυπουργοί έχουν ελεύθερη είσοδο στις συνεδριάσεις της Βουλής και ακούγονται όποτε ζητήσουν το λόγο»), δεν δύνανται, εν γένει, να εμφανίζονται ενώπιον της Βουλής αυτοκλήτως, και ότι οι κατά το Σύνταγμα ανεξάρτητες αρχές υποβάλλουν στον Πρόεδρο της Βουλής, αφενός, έκθεση πεπραγμένων, και μπορούν να υποβάλλουν και ειδικές εκθέσεις για θέματα της αρμοδιότητάς τους (παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 138Α του Κανονισμού της Βουλής, αντιστοίχως), αφετέρου, αναφορές για την προώθηση και την επίλυση θεμάτων που ανάγονται στην εκπλήρωση της αποστολής τους (άρθρο 138Α παράγραφος 7 εδάφιο α) του Κανονισμού της Βουλής), και, κατά τρίτον, καταθέτουν στον Πρόεδρο της Βουλής αντίγραφο του σχεδίου προϋπολογισμού τους (άρθρο 138Α παράγραφος 7 εδάφιο β) του Κανονισμού της Βουλής).

Ο Πρόεδρος της Βουλής διαβιβάζει την έκθεση πεπραγμένων και τις ειδικές εκθέσεις των ανεξάρτητων αρχών στις οικείες Επιτροπές της Βουλής. Εξ άλλου, όσον αφορά τις αναφορές των ανεξάρτητων αρχών, ειδικότερα, κατά την παράγραφο 7 στοιχείο α) του άρθρου 138Α του Κανονισμού της Βουλής, ο Πρόεδρος της Βουλής τις διαβιβάζει στη Μόνιμη Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας, η οποία μπορεί να διατυπώνει εγγράφως προς τον Πρόεδρο της Βουλής τις απόψεις της επ' αυτών των αναφορών.

Στις αναφορές των ανεξάρτητων αρχών προς τον Πρόεδρο της Βουλής πρέπει, επομένως, να αναφέρονται τα θέματα που ανάγονται στην εκπλήρωση της αποστολής των ανεξάρτητων αρχών, ώστε να μπορεί η Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας να διατυπώνει εγγράφως προς τον Πρόεδρο της Βουλής τις απόψεις της επί των εν λόγω αναφορών. Γενική αναφορά σε αυτά δεν επαρκεί.

Περαιτέρω, δεν προβλέπεται, κατά τον Κανονισμό της Βουλής, διά των ως άνω αναφορών, ούτε η υπόδειξη περί συγκλήσεως της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας ούτε η υπόδειξη περί του τρόπου (δημόσια ή μυστική συνεδρίαση) κατά τον οποίο αυτή συνεδριάζει, ούτε η υπόδειξη περί κοινοποιήσεως εγγράφου στα μέλη της (αλλά και στα μέλη οποιασδήποτε Επιτροπής της Βουλής).

Τα ζητήματα αυτά ρυθμίζει το άρθρο 38 του Κανονισμού της Βουλής, που εφαρμόζεται και στις Μόνιμες Ειδικές Επιτροπές της Βουλής, κατά το οποίο:

«1. Οι συνεδριάσεις των διαρκών επιτροπών, για τη συζήτηση νομοσχεδίων και προτάσεων νόμων, είναι δημόσιες με εξαίρεση την ακρόαση εξωκοινοβουλευτικών προσώπων κατά τις παρ. 6,7 και 8 του παρόντος άρθρου, αν αυτό αποφασιστεί από την Επιτροπή με εισήγηση του ενός τρίτου (1/3) των μελών της ή του Προέδρου της. Για τη διασφάλιση της δημοσιότητας εφαρμόζονται οι παράγραφοι 2 έως 11 του άρθρου 56. Η επιτροπή, με τη σύμφωνη γνώμη του Προέδρου της Βουλής, μπορεί να αποφασίσει τη μη δημοσιότητα συνεδρίασης, εκτός αν η επιτροπή ασκεί την κατά το άρθρο 72 παρ. 2 του Συντάγματος αρμοδιότητα. Στην περίπτωση αυτή και με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου, οι συνεδριάσεις είναι δημόσιες. 2. Προκειμένου για μεγάλης σημασίας νομοσχέδια ή προτάσεις νόμων, οι διαρκείς επιτροπές μπορούν να καλούν σε ακρόαση δημόσιους λειτουργούς ή υπαλλήλους, εκπροσώπους των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, συνδικαλιστικών οργανώσεων ή άλλων κοινωνικών φορέων, εμπειρογνώμονες, που είναι σε θέση να τις διαφωτίσουν σε ειδικά ή τεχνικά ζητήματα, καθώς και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο θεωρούν χρήσιμο για το έργο τους. 3. Η ακρόαση των κατά την προηγούμενη παράγραφο εξωκοινοβουλευτικών προσώπων μπορεί να αποφασιστεί από τη διαρκή επιτροπή κατά την πρώτη συνεδρίασή της μετά πρόταση του αρμόδιου Υπουργού, του ενός δεκάτου (1/10) του όλου αριθμού των μελών της επιτροπής ή κοινοβουλευτικής ομάδας. Η σχετική πρόταση πρέπει να αναφέρει τα ονόματα και την ιδιότητα των προσώπων που προτείνονται για ακρόαση, καθώς και το αντικείμενο για το οποίο πρόκειται να διαφωτίσουν την επιτροπή (...).»

Ακόμη, το άρθρο 8 παράγραφος 6 του ν. 5002/2022 ορίζει τα εξής: «Ο Πρόεδρος της Α.Δ.Α.Ε. ενημερώνει για θέματα άρσεων απορρήτου επικοινωνιών τον Πρόεδρο της Βουλής, τους αρχηγούς των κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή και τον Υπουργό Δικαιοσύνης».

Στην περίπτωση αυτή, ο Πρόεδρος της ΑΔΑΕ έχει το καθήκον να θέτει, όσον αφορά τη Βουλή, υπόψιν, απευθείας, του Προέδρου της Βουλής τη σχετική ενημέρωση. Επομένως, χωρίς τη μεσολάβηση κανενός άλλου οργάνου της Βουλής, ούτε, βεβαίως, της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας. Άλλωστε, σε κάθε περίπτωση κατά την οποία ο Κανονισμός της Βουλής εξειδικεύει το περιεχόμενο του άρθρου 69 του Συντάγματος, η επικοινωνία με τη Βουλή γίνεται, αποκλειστικώς, διά του Προέδρου της Βουλής, κατ' εφαρμογήν της παραγράφου 7 του άρθρου 11 του Κανονισμού της Βουλής.

Οι ανωτέρω αναφερόμενες ρυθμίσεις του Συντάγματος, του Κανονισμού της Βουλής και των νόμων και οι σχετικές προς αυτές έχουν ως ειδικότερο στόχο τη ρύθμιση ζητημάτων εσωτερικής λειτουργίας της Βουλής, όπως και του τρόπου επικοινωνίας, όπου προβλέπεται, με αυτή, διά του Προέδρου της, του οποίου αναδεικνύουν τον πολιτειακό ρόλο και προστατεύουν το κύρος.

Εν κατακλείδι, επί του ερωτήματος του Προέδρου της Βουλής εν σχέσει, αφενός, προς τις τεθείσες υπ' όψιν του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής δύο επιστολές του Προέδρου της ΑΔΑΕ προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας, και, αφετέρου, την επιστολή του Προέδρου της ΑΔΑΕ προς τον Πρόεδρο της Βουλής, παρατηρητέα τα εξής:

1. Οι επιστολές του Προέδρου της ΑΔΑΕ προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας έπρεπε να έχουν ως αποδέκτη τους τον Πρόεδρο της Βουλής. Η κοινοποίησή τους στον Πρόεδρο της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας είναι αρμοδιότητα και ευθύνη του Προέδρου της Βουλής.

2. Στη δεύτερη επιστολή του Προέδρου της ΑΔΑΕ προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας διευκρινίζονται, πράγματι, τα θέματα που απασχολούν τον τρόπο της εκπλήρωσης της αποστολής της ΑΔΑΕ, συμφώνως προς την παράγραφο 7 εδάφιο α) του άρθρου 138Α του Κανονισμού της Βουλής. Φαίνεται δε να γίνεται επίκληση του περιεχομένου της παραγράφου 6 του άρθρου 8 του νόμου 5002/2022 ως τρόπου εκπλήρωσης της αποστολής της ΑΔΑΕ, συμφώνως προς την ως άνω ρύθμιση του Κανονισμού της Βουλής. Όμως, η εν λόγω ρύθμιση του νόμου 5002/2022 έχει ως αντικείμενο την πληροφόρηση, ατομικώς, του Προέδρου της Βουλής, των αρχηγών των κομμάτων που

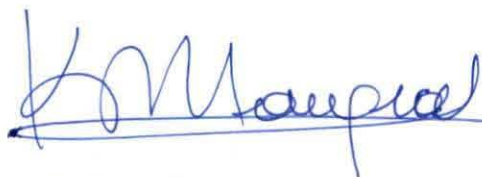
εκπροσωπούνται στη Βουλή και του Υπουργού Δικαιοσύνης επί θεμάτων άρσεως του απορρήτου των επικοινωνιών.

3. Κατά τις παραγράφους 3 και 5 του άρθρου 36 και όσες παραπέμπουν σε αυτές (όπως τα άρθρα 43 παράγραφος 2, 45 παράγραφος 4, 48 παράγραφος 4), και την παράγραφο 4 δέκατο εδάφιο του άρθρου 43Α του Κανονισμού της Βουλής, οι Διαρκείς Επιτροπές, άλλες Επιτροπές της Βουλής και, εν προκειμένω, η Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας, συγκαλούνται σε συνεδρίαση, κατ' αρχήν, από τον Πρόεδρό τους και, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματός του, από τον Αντιπρόεδρό τους. Αν απουσιάζει ή κωλύεται και αυτός, οι Διαρκείς Επιτροπές, άλλες Επιτροπές της Βουλής και οι Μόνιμες Ειδικές Επιτροπές συγκαλούνται από τον Πρόεδρο της Βουλής. Επίσης, συγκαλούνται πάντοτε σε συνεδρίαση όταν το ζητήσει η Κυβέρνηση. Τέλος, προκειμένου περί της ακρόασης Υπουργών, Υφυπουργών και οποιουδήποτε άλλου προσώπου, η σύγκληση των Μόνιμων Ειδικών Επιτροπών είναι υποχρεωτική, αν το ζητήσουν τα δύο πέμπτα (2/5) των μελών της Επιτροπής (άρθρο 41Α παράγραφος 4 του Κανονισμού της Βουλής). Ουδείς άλλος έχει, επομένως, αρμοδιότητα να ζητεί ή να υποδεικνύει, εν γένει, τη σύγκληση σε συνεδρίαση Επιτροπής της Βουλής, ούτε, πολλώ μάλλον, έχει αρμοδιότητα να υποδεικνύει τον τρόπο λειτουργίας της (επί παραδείγματι, αν η συνεδρίασή της θα είναι δημόσια ή μυστική). Σχετικώς, διευκρινίζεται ότι, στη δεύτερη επιστολή του Προέδρου της ΑΔΑΕ αναφέρεται, πράγματι, ότι ο ίδιος δεν θεωρεί το σχετικό αίτημά του δεσμευτικό για τα αρμόδια όργανα της Βουλής. Το οποίο είναι, βεβαίως, κατά τα ανωτέρω, αυτονόητο.

4. Για την κοινοποίηση εγγράφου, προερχόμενου από ανεξάρτητη αρχή, στα μέλη της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας, όπως και στα μέλη κάθε Επιτροπής της Βουλής, το οποίο προηγουμένως πρέπει να έχει, οπωσδήποτε, αποσταλεί στον Πρόεδρο της Βουλής, αρμόδιος και υπεύθυνος είναι ο Πρόεδρος της οικείας Επιτροπής ή ο Αντιπρόεδρος που τον αναπληρώνει. Ερώτημα μπορεί να τεθεί ως προς την περίπτωση κατά την οποία και ο Αντιπρόεδρος Επιτροπής απουσιάζει ή κωλύεται, και δεν έχει λάβει χώρα σχετική αναγκαία κοινοποίηση, αν μπορεί να θεωρηθεί ότι αρμόδιος είναι ο προεδρεύων στη συνεδρίαση Βουλευτής της πρώτης σε δύναμη Κοινοβουλευτικής Ομάδας που έχει τη μακρύτερη βουλευτική θητεία. Θα μπορούσε, κατά τελεολογική ερμηνεία των σχετικών διατάξεων, να δοθεί καταφατική απάντηση σε αυτό. Σε καμία περίπτωση, πάντως, δεν έχει θέση, ακριβώς γιατί είναι αρμοδιότητα οργάνου της Βουλής, σε έγγραφο απευθυνόμενο στη Βουλή, υπόμνηση ή υπόδειξη προς τον πρόεδρο Επιτροπής της Βουλής περί κοινοποιήσεώς του στα μέλη της.

5. Ορθώς ο Πρόεδρος της ΑΔΑΕ απηύθυνε το έγγραφό του της 30ής Αυγούστου 2022 στον Πρόεδρο της Βουλής, κατ' εφαρμογήν της παραγράφου 4 του άρθρου 5 του ν. 2225/1994 (όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 37 παράγραφος 1 στοιχείο β) εδάφιο 4 του ν. 4786/2021). Το ζήτημα ρυθμίζει, πλέον, η παράγραφος 6 του άρθρου 8 του νόμου 5002/2022.

Αθήνα, 23 Ιανουαρίου 2023

Ο Πρόεδρος
Ομότιμος Καθηγητής
Κώστας Μαυριάς

Η Γραμματέας
Σταματίνα Παπαδοπούλου-Γαρνέλη